

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep.
0030 OSLO

(Referanse må oppgis)
Vår referanse: 200700035-2
Arkivkode: U01
Saksbehandler: Hans L. Clementz
Deres referanse: 200604560
Dato: 16.01.2007

Stortingsmelding om innovasjon - invitasjon til å komme med synspunkter

Vi viser til departementets brev av 21. desember 2006.

KS har følgende generelle synspunkter på utfordringer og muligheter for å styrke Norges innovasjonsevne med sikte på å ta hele landet i bruk og sikre størst mulig verdiskaping i norsk økonomi. For konkrete eksempler på innovasjonstiltak og samspill mellom regionale myndigheter og virkemiddelaktørene vises til innspillene fra fylkeskommunene.

Et sterkt næringsliv er en grunnleggende forutsetning for lokal og regional vekst og utvikling. Et internasjonalt orientert, kunnskapsbasert næringsliv stiller store krav til offentlig innsats for å møte bedriftenes omstillings- og innovasjonsbehov. Konkurransedyktige og nyskapende næringsregioner finnes over store deler av landet og innenfor en rekke bransjer. Disse næringsregionene er i større eller mindre grad spesialisert innenfor en eller flere beslektede bransjer, historisk sett ofte forankret i regionens naturressurser og videreutviklet gjennom stedsspesifikk kompetanse og kultur. Kunnskapsbasis i bedriftene er knyttet til menneskene som jobber der, og de er i fysisk forstand lite mobile. Derfor er det viktig for næringslivet å ha tilgang på regionale innovasjons- og verdiskapningsmiljøer.

Sett fra bedriftens synspunkt kan kunnskapsinstitusjoner og kompetansemiljøer, kultur og kommunikasjoner ofte være viktigere utviklingsfaktorer enn de spesielle offentlige virkemidlene innenfor nærings- og distriktpolitikken. Regional næringspolitikk krever således bred innsats fra en rekke sektorer. Derfor er det viktig at alle oppgaver som er viktige for den regionale utviklingen samles i regionene.

I dag er organiseringen av de offentlige støttetiltak for næringsutvikling regionalt oppstykket og ikke organisatorisk samordnet. Fylkeskommunen har ansvaret for tilretteleggende tiltak for næringsutvikling. Fylkesmannen har virkemidler og kompetanse når det gjelder landbruks- og bygdeutvikling. NAV/Aetat forvalter kompetansevirkemidler rettet mot bedrifter og arbeidssøkende. Innovasjon Norges (IN) distriktskontorer har kompetanse og forvalter virkemidler for innovasjon og næringsutvikling på oppdrag av

flere departementer. IN forvalter i tillegg bedriftsrettede virkemidler på oppdrag av fylkeskommunen og fylkesmannen.

En innovasjonsrettet næringspolitikk som dekker alle næringer, vil være en hovedoppgave for folkevalgte regioner. Dette er nødvendig for å fylle rollen som ledende regional utviklingsaktør. Forvaltningsreformen som regjeringen arbeider med må innebære at tiltakene og ansvaret for næringspolitikken samles i de folkestyrte regionene. Sterke, utviklingsorienterte regioner må ha ansvar for alle virkemidler og tiltak i næringspolitikken på regionalt nivå. På denne måten kan tiltak for næringsutvikling tilpasses regionens utfordringer og behov, og ikke minst ses i sammenheng med øvrige regionale oppgaver innenfor kompetanseutvikling og infrastruktur.

Kommunene har en viktig rolle som førstelinje for næringsutvikling og samfunnsutvikling generelt, bl.a. ansvarlig planmyndighet. Kommunale næringsfond, Landbruk Pluss-satsningen og INs prosjekt om kommunen som førstelinje for småskala næringsutvikling, er viktige kommunale utviklingsområder i så måte. Regionene må samhandle og understøtte kommunenes viktige rolle for næringsutvikling og nyskaping og spesielt som førstelinje overfor grundere og etablerere. Samhandlingen mellom kommunene og region er avgjørende for næringsutvikling lokalt og regionalt.

Det statlige selskapet for industrivekst (SIVA) har virkemidler som består av investeringskapital, kompetanse og nettverk for små og mellomstore bedrifter. Historisk har SIVA hatt en viktig rolle som tilrettelegger av eiendom for industri- og næringsvirksomhet. Selskapet har etter hvert utviklet seg til å bli en nasjonal utviklingsaktør for innovasjon, verdiskaping og nye arbeidsplasser. Det er viktig å avklare SIVAs grensesnitt mot de andre virkemiddelaktørene.

KS mener Innovasjon Norges (IN) distriktskontorer må overføres til regionene, herunder den kompetanse, de funksjoner og de virkemidler som kontorene besitter regionalt. Innenfor denne modellen kan regionene utføre oppdrag på vegne av departementer og IN sentralt. Dagens modell med en statlig forankring av INs utenlandskontorer bør videreføres. Utenlandsenhetene må kunne gjennomføre oppdrag fra regionene, i lys av regionenes internasjonale engasjement. Ved behov kan regionene ivareta spesielle funksjoner eller oppdrag gitt av nasjonalt nivå.

Modellen innebærer at regionen organiserer saksbehandling når det gjelder bedriftsrettet støtte (tilskudd og lån/garantier) på en slik måte at enkeltsaker ikke underlegges direkte politisk behandling. Den politiske styringen fra regionens side vil ivaretas gjennom overordnede strategiske føringer, for eksempel gjennom prioritering av økonomiske rammer til næringstiltak generelt, eller til enkelte bransjer eller geografiske områder i regionen.

En samling av virkemidler og kompetanse regionalt vil innebære at tiltak for næringsutvikling og innovasjon tilpasses regionens utfordringer og behov, og ikke minst ses i sammenheng med øvrige regionale oppgaver innenfor kompetanseutvikling, planlegging og infrastruktur. Brukerne av virkemiddelapparatet, inkludert kommunene, vil møte en offentlig dør regionalt med et bredt spekter av virkemidler overfor alle typer bedrifter og entreprenører/gründere.

Norges forskningsråd (NFR) og SIVA er begge institusjoner med viktige programmer og tiltak for regional utvikling. Regionenes innflytelse over SIVAs virkemiddelbruk må styrkes for best mulig regional utnyttelse av SIVA, tilpasset regionenes utfordringer og samordnet med øvrig regional virkemiddelbruk. Regionene bør ha innflytelse over NFRs programmer av betydning for regional innovasjon og vekstkraft gjennom påvirkning av de ulike programprioriteringer og også som forvalter av ulike programmer etter nærmere avtale med NFR.

Regionenes innsats vil gjennomføres innenfor nasjonale overordnede rammer og i dialog med sentrale statlige myndigheter. Slik styrkes den samlede regionale innsats også i et nasjonalt perspektiv.

Med vennlig hilsen

May-Britt Nordli
Direktør

Hans L. Clementz
Rådgiver

Gjenpart: Kommunal- og regionaldepartementet
Fylkeskommunene

